



Plan

Girls first

Bijlage 1

# Jaarrekening 1 juli 2016 - 30 juni 2017

---



Amsterdam, 15 februari 2018

Stadhouderskade 60  
1072 AC te Amsterdam

# Inhoud

---

1. Jaarrekening FY17	4
1.1. Balans	4
1.2. Staat van baten en lasten	5
1.3. Kasstroomoverzicht	7
1.4. Toelichting	8
2. Overige gegevens	37
2.1. Genormaliseerd resultaat of hoofdlijnen	37
2.2. Meerjarenbegroting FY18-FY22 *)	38
3. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40
4. Toekomst informatie	44

# 1. Jaarrekening FY17

## 1.1. Balans

per 30 juni 2017 (na resultaatbestemming)

€ \* 1.000

	Toelichting	30 juni 2017	30 juni 2016
<b>Activa</b>			
<b>Vaste activa</b>			
Immateriële vaste activa	4	770	845
Materiële vaste activa	5	96	186
		866	1.031
<b>Voorraad</b>	6	-	87
<b>Kortlopende vorderingen en overlopende activa</b>			
Rekening courant met Plan International	7	-	61
Overige vorderingen	8	1.520	1.356
		1.520	1.417
<b>Liquide middelen</b>	9	20.748	12.839
<b>Totaal activa</b>		<b>23.134</b>	<b>15.374</b>
<b>Passiva</b>			
<b>Reserves</b>			
Bestemmingsreserves	10	12.524	11.542
Continuïteitsreserve		1.312	962
		13.836	12.504
<b>Fondsen</b>			
Bestemmingsfondsen		986	74
		986	74
<b>Totaal reserves en fondsen</b>		<b>14.822</b>	<b>12.578</b>
<b>Kortlopende schulden</b>			
Crediteuren	11	722	901
Loonbelasting en sociale premies		158	143
Rekening courant met Plan International		328	-
Overige schulden		7.104	1.752
		8.312	2.796
<b>Totaal passiva</b>		<b>23.134</b>	<b>15.374</b>

## 1.2. Staat van baten en lasten voor het jaar eindigend 30 juni 2017

€ \* 1.000

	Toelichting	2016/2017	2016/2017 Begroting	2015/2016
<b>Baten</b>				
<b>Baten uit eigen fondsenwerving</b> 13.1				
Kindsponsoring		17.265	17.181	18.129
Project sponsoring		3.446	3.471	2.950
Enmalige giften		1.109	1.605	737
Acties		129	500	328
Corporate partners		763	2.760	2.005
Vermogensfondsen		-	100	-
Giften in natura		147	15	57
Nalatenschappen		1.346	1.000	1.086
		<b>24.205</b>	<b>26.632</b>	<b>25.292</b>
<b>Baten uit acties van derden</b>				
Giro 555 (SHO)	13.2	2.257	300	287
Postcode Loterij		3.150	4.650	3.200
		<b>5.407</b>	<b>4.950</b>	<b>3.487</b>
<b>Subsidies van overheden</b> 13.3				
Subsidies Nederlandse overheid		21.501	19.167	17.177
Subsidies - Europese Unie		957	1.500	722
Overige subsidies		1.023	500	1.358
		<b>23.481</b>	<b>21.167</b>	<b>19.257</b>
<b>Overige baten</b> 13.4				
Netto resultaat liquide middelen		45	100	94
		<b>45</b>	<b>100</b>	<b>94</b>
<b>SOM DER BATEN</b>		<b>53.138</b>	<b>52.849</b>	<b>48.130</b>

vervolg ▾

	Toelichting	2016/2017	2016/2017 Begroting	2015/2016
<b>Lasten</b>				
<b>Besteed aan doelstellingen</b>	14.1			
Doelstelling programmaontwikkeling en -beheer (a1)		4.154	4.245	4.056
Doelstelling allianties (MFS II, GAA, Yes I Do) (a2)		9.863	4.256	5.937
Doelstelling voorlichting en bewustwording (b)		3.158	2.920	2.632
Doelstelling internationale afdracht (c)		28.192	35.827	31.340
		<b>45.367</b>	<b>47.248</b>	<b>43.965</b>
<b>Werving baten</b>				
Kosten eigen fondsenwerving	14.2	3.509	3.524	3.204
Kosten acties derden		99	98	102
Kosten verkrijging subsidies overheden		697	823	875
		<b>4.305</b>	<b>4.445</b>	<b>4.181</b>
<b>Beheer en administratie</b>				
Kosten beheer en administratie		1.222	1.156	1.190
<b>SOM DER LASTEN</b>	<b>14.4</b>	<b>50.894</b>	<b>52.849</b>	<b>49.336</b>
<b>Resultaat</b>		<b>2.244</b>	<b>-</b>	<b>-1.206</b>
<b>Resultaatbestemming</b>				
Bestemmingsreserves		1.332	-	-/- 373
Bestemmingsfondsen		912	-	-/- 833
<b>Totale mutatie reserves en fondsen</b>		<b>2.244</b>	<b>-</b>	<b>-/- 1.206</b>
<b>Kernratio's</b>				
Kostenpercentage eigen fondsenwerving		14,5%	13,2%	12,7%
Bestedingspercentage (t.o.v. de baten)		85,4%	89,4%	91,3%
Bestedingspercentage (t.o.v. de bestedingen)		89,1%	89,4%	89,1%
Beheerskosten als % van de totale lasten		2,4%	2,2%	2,4%
Gemiddeld aantal personeelsleden, gemeten in FTE		84,3	82,6	80,5

## 1.3. Kasstroomoverzicht

voor het jaar eindigend op 30 juni 2017

	€ * 1.000	
	2016/2017	2015/2016
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>		
Baten	53.138	48.130
Lasten	50.894	49.336
Saldo baten en lasten	2.244	-1.206
Aanpassing voor afschrijvingen	272	337
Aanpassing mutatie voorzieningen	-	-28
	272	309
<b>Verandering in werkkapitaal:</b>		
Vorderingen (afname/toename)	-103	335
Voorraad goederen (toename)	87	-87
Kortlopende schulden (afname/toename)	5.516	-1.350
	5.500	-1.102
<b>Operationele kasstroom</b>	<b>8.016</b>	<b>-1.999</b>
<b>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>		
Investerings in materiële en immateriële vaste activa	-107	-852
<b>Totale kasstroom</b>	<b>7.909</b>	<b>-2.851</b>
Liquide middelen per begin boekjaar	12.839	15.690
Liquide middelen per einde boekjaar	20.748	12.839
<b>Mutatie liquide middelen</b>	<b>7.909</b>	<b>-2.851</b>

Ontvangen gelden stelt Plan Nederland zo snel mogelijk ter beschikking aan de doelstelling. Projectverplichtingen worden pas aangegaan op het moment dat de gelden zijn ontvangen. Na ontvangst van een gift beheert Plan de liquide middelen totdat ze worden uitbetaald ten behoeve van een project. Liquide middelen worden op een direct opeisbare rentedragende rekening of een vermogensspaarrekening gehouden (25% van het saldo kan jaarlijks worden opgenomen). Plan Nederland onderschrijft en handelt in lijn met de uitgangspunten "Reserves en beleggingsbeleid" zoals opgenomen in het CBF-reglement en de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van de vereniging Goede Doelen Nederland.

De positieve kasstroom wordt vooral verklaard door ontvangen subsidies en onvoorwaardelijke giften, die nog niet besteed zijn.

## 1.4. Toelichting

### 1. Algemeen

Stichting Plan Nederland, KvK 41198890 (hierna ook 'Plan'), heeft tot doel zorg te dragen voor maximale, duurzame financiële bijdragen aan de internationale programma's uitgevoerd door Plan International Inc. (hierna 'Plan International') gericht op de verbetering van de levenssituatie van kansarme kinderen in ontwikkelingslanden met een focus op meisjes.

Daarnaast voert Plan ook in Nederland projecten uit (bijvoorbeeld op het gebied van educatie en participatie), die hoofdzakelijk gefinancierd worden door daarvoor ontvangen projectbijdragen (bijvoorbeeld subsidies van de EU).

Tevens heeft Plan als doelstelling zinvolle communicatie te bevorderen tussen particuliere en andere sponsors en de gesponsorde kinderen, hun familie en hun omgeving.

In de organisatie van Plan Nederland is er statutair onderscheid tussen besturen en toezichhouden. Stichting Plan Nederland heeft de onderdelen statutaire directie, de staf en afdelingen. De directie is belast met het besturen van de stichting. De Raad van Toezicht verleent goedkeuring voor het mandaat van de directie en houdt toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken. De onderlinge werkverhouding tussen deze twee organen is vastgelegd in een Huishoudelijk Reglement en een Directiestatuut, die beide verankerd zijn in de statuten, welke door de Raad van Toezicht zijn vastgesteld. Ook is het mandaat van de Raad van Toezicht vastgelegd in de statuten van Plan Nederland.

### 2. Relatie Plan International Inc.

Plan Nederland is lid van Plan International. Het hoofdkantoor is gevestigd in Woking (Verenigd Koninkrijk). De jaarrekening van Plan Nederland is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Plan International.

Plan International is verantwoordelijk voor de selectie, uitvoering, beheersing en verantwoording van de internationale programma's van de fondsenwervende Plan-organisaties met betrekking tot kindsponsorship. De Plan-landkantoren in de zuidelijke landen zijn verantwoordelijk voor de interventieprogramma's, gefinancierd uit inkomsten van bedrijven, subsidies van de overheid en inkomsten van particuliere project-sponsors. Deze programma's worden samen met de Nederlandse organisatie overeengekomen. Plan Nederland schakelt de landkantoren van Plan International in voor het uitvoeren van specifieke projecten die gefinancierd worden uit projectbijdragen, van onder meer de overheid in het kader van strategische partnerschappen. De hiermee gepaard gaande bedragen worden gespecificeerd in noot 14.3. De rol van Plan International in dit proces ligt op het gebied van coördinatie, ondersteuning en het faciliteren van de financiële en administratieve processen.

Plan Nederland en Plan International zijn met elkaar verbonden via de oprichtingsakte van Plan International en door middel van de lidmaatschapsovereenkomst en een beeldmerkovereenkomst. De 21 fondsenwervende Plan-organisaties (inclusief Brazilië, Colombia en India die de status hebben van Field Country National organisation) zijn de enige leden van Plan International. Plan International heeft een internationaal bestuur met daarin bestuursleden die geselecteerd worden op basis van specifieke kennis en vaardig-



heden. In lijn met de oprichtingsakte van Plan International en de statuten van Plan Nederland, draagt Plan Nederland alle specifieke kindsponsorbijdragen, minus de fondsenwervende en overige lokale lasten, af aan Plan International. De leden zijn binnen de missie en visie van Plan vrij om hun eigen operationele beleid te formuleren en uit te voeren.

### 3. Waarderingsgrondslagen en resultaatbepaling

De jaarrekening van Plan Nederland is opgesteld conform de 'Richtlijn Fondsenwervende Instellingen' (of Richtlijn 650). De jaarrekening van verslagjaar 2016/2017 is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door de directie vastgestelde begroting verslagjaar 2016/2017 en de realisatie 2015/2016.

#### Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers). Niet-monetaire activa die volgens de actuele waarde worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarin zij zich voordoen.

#### Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

#### Vergelijking voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

#### Immateriële vaste activa

Als grondslag voor waardering van immateriële vaste activa komt in aanmerking de verkrijgings- of de verwaardigingsprijs. Indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan, mogen immateriële vaste activa ook worden gewaardeerd tegen reële waarde. Op de balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief aangepast. De activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief (drie tot vijf jaar).

### Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op de balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief aangepast. De activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief (drie tot vijf jaar).

### Voorraden

De voorraden merchandisartikelen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen of lagere opbrengstwaarde. Op 30 juni 2017 was er geen voorraadpositie.

### Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente renteinkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzeningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

### Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

### Reserves en Fondsen

Het eigen vermogen is ingedeeld in reserves (een deel van de reserves afgezonderd voor specifieke doelen, te weten bestemmingsreserve en continuïteitsreserve) en fondsen (door derden is aan een deel van de middelen een specifieke besteding gegeven).

### Voorzeningen

Voorzeningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan.

### Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen de reële waarde; deze benadert de boekwaarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

### Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij Plan Nederland ligt worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

### Baten en lasten

Voorwaardelijke baten worden verantwoord op het moment van besteding, zijnde het moment van overmaking aan Plan International of aan crediteuren, waarbij de matching tussen de baten en de lasten bepalend is voor de realisatie van de baten. De voorwaardelijke batenlijnen zijn Subsidies Nederlandse overheid, Subsidies Europese Unie, Overige subsidies, Vermogensfondsen en een aantal corporate partners. Bij Nederlandse overheidssubsidies waar Plan Nederland penvoerder is van een alliantie worden de volledige baten en lasten van de alliantie verantwoord in de staat van baten en lasten van Plan Nederland.

De overige, onvoorwaardelijke baten worden verantwoord op het moment van ontvangst en toegewezen aan de periode van ontvangst. De onvoorwaardelijke batenlijnen zijn Kindsponsoring, Project sponsoring, Eenmalige giften, Acties, Giften in natura, Giro 555 (SHO), de Postcode Loterij en de overige Corporate partners.

De baten van Nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld. De waardering van de vordering van nalatenschappen is gebaseerd op een schatting op basis van de aankondiging van de nalatenschappen.

**Afdrachten** aan Plan International uit hoofde van baten worden verantwoord in het jaar dat deze zijn overgemaakt.

Aandeel in **Acties van derden**, zoals de Nationale Postcode Loterij of Giro 555 (SHO) worden verantwoord voor het netto door Plan te ontvangen bedrag, verminderd met eventueel door Plan aan derden te betalen directe verwervingskosten. De baten worden toegerekend aan het jaar waarin de betreffende actiegelden bij Plan zijn ontvangen.

De **Giften in natura** worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Deze giften worden financieel verantwoord. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

**Personeelsbeloningen** (lonen, salarissen en sociale lasten) worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Plan Nederland heeft een collectieve **pensioenregeling** voor haar medewerkers getroffen (defined benefit). De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag (middelloon);
- afspraken over indexatie;
- afspraken over opbouwpercentage en AOW-franchise;
- afspraken over verzekering partner- en wezenpensioen;
- afspraken over pensioenleeftijd.

Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op contractuele basis premies aan de verzekeringsmaatschappijen betaald door Plan Nederland. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa. Er wordt geen pensioenvoorziening aangehouden in overeenstemming met Dutch GAAP (General Accepted Accounting Principals).

**Rentebaten en rentelasten** worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rente-

voet van de desbetreffende activa en passiva.

Het **kasstroomoverzicht** is opgesteld aan de hand van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Er is geen sprake van financieringsactiviteiten. Onder de investeringen in materiële en immateriële vaste activa zijn alleen die investeringen opgenomen waarvoor in 2016/2017 geldmiddelen zijn aangewend.

Het **resultaat** wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

#### 4. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa (software) is als volgt:

	2016/2017	2015/2016
	€ * 1.000	
<b>Boekwaarde per 30 juni 2016</b>	<b>845</b>	<b>365</b>
<b>Aanschafwaarde</b>		
Openingsbalans per 1 juli 2016	2.242	1.515
Investeringen	88	742
Desinvesteringen	-1.303	-15
<b>Eindbalans per 30 juni 2017</b>	<b>1.027</b>	<b>2.242</b>
<b>Cumulatieve afschrijvingen</b>		
Openingsbalans per 1 juli 2016	1.397	1.150
Afschrijving verslagjaar	163	263
Afschrijving op desinvesteringen	-1.303	-16
<b>Eindbalans per 30 juni 2017</b>	<b>257</b>	<b>1.397</b>
<b>Boekwaarde per 30 juni 2017</b>	<b>770</b>	<b>845</b>

Op balansdatum is beoordeeld of sprake is geweest van een bijzondere waardevermindering van vaste activa. Hiervan is in het verslagjaar geen sprake geweest. Alle immateriële vaste activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. De post immateriële vaste activa bestaat voornamelijk uit investeringen in software. Wel is er in het verslagjaar sprake geweest van een desinvestering in verband met het economisch buiten gebruik stellen van het oude CRM-systeem en het in gebruik nemen van een nieuw CRM-systeem. De desinvestering heeft geresulteerd in een inhaalafschrijving van € 58.159 ten aanzien van het oude CRM-systeem. Daarnaast is de volledig afgeschreven software van het oude CRM-systeem buiten werking gesteld en daarom in mindering gebracht op de aanschafwaarde en cumulatieve afschrijving.

## 5. Materiële vaste activa

	€ * 1.000	
	2016/2017	2015/2016
<b>Boekwaarde per 30 juni 2016</b>	<b>186</b>	<b>150</b>
<b>Aanschafwaarde</b>		
Openingsbalans per 1 juli 2016	426	390
Investerings	19	110
Desinvesteringen	-51	-74
<b>Eindbalans per 30 juni 2016</b>	<b>394</b>	<b>426</b>
<b>Cumulatieve afschrijvingen</b>		
Openingsbalans per 1 juli 2016	240	240
Afschrijving verslagjaar	109	74
Afschrijving op desinvesteringen	-51	-74
<b>Eindbalans per 30 juni 2017</b>	<b>298</b>	<b>240</b>
<b>Boekwaarde per 30 juni 2017</b>	<b>96</b>	<b>186</b>

Op balansdatum is beoordeeld of sprake is geweest van een bijzondere waardevermindering van vaste activa. Hiervan is in het verslagjaar geen sprake geweest. Alle materiële vaste activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. De post materiële vaste activa bestaat voornamelijk uit investeringen in inrichting en computerhardware. Desinvesteringen hebben betrekking op volledig afgeschreven hardware.

## 6. Voorraad

De voorraadpositie eind juni 2016 had betrekking op ingekochte clutches ter waarde van € 87.000. Naast de gerealiseerde verkopen in dit boekjaar is de resterende voorraadpositie geheel afgewaardeerd, aangezien de gerelateerde fondsenwervende actie inmiddels beëindigd is. Derhalve is er geen voorraadpositie eind juni 2017.

## 7. Rekening courant met Plan International

In het verslagjaar is de rekeningcourantverhouding met Plan International € 328.150. De rekeningcourantverhouding bestaat enerzijds uit een reguliere intercompanyverhouding met Plan International waarin doorbelaste kosten worden verrekend (stand op 30 juni 2017 € 165.882). Anderzijds is het een verschil tussen baten en lasten van Plan Nederland en de mutatie in de bestemmingsreserve die in een volgend verslagjaar verdisconteerd wordt in de afdracht kindsponsorings (stand op 30 juni 2017 € 162.268). Van contractuele bepalingen (zekerheden, rente) is geen sprake.

## 8. Overige vorderingen

De post Overige vorderingen (met een looptijd korter dan één jaar) bestaat uit de volgende onderdelen:

	30 juni 2017	30 juni 2016
RC Plan International	-	61
Nog te ontvangen interest	26	26
Nog te ontvangen nalatenschappen	769	786
Vooruitbetaalde pensioenpremies	359	335
Overige vooruitbetaalde en te ontvangen bijdragen	366	209
	<b>1.520</b>	<b>1.417</b>

€ \* 1.000

## 9. Liquide middelen

	30 juni 2017	30 juni 2016
Kas en banksaldi	5.514	3.269
Spaarrekeningen bij Rabobank (rating A+) (Rating S&P mei)	12.768	4.577
Spaarrekeningen bij ASN Bank (rating BBB-) (Rating S&P mei)	2.466	4.993
<b>Liquide middelen</b>	<b>20.748</b>	<b>12.839</b>

€ \* 1.000

Plan houdt beschikbare liquide middelen aan op een spaarrekening of depositorekening bij meerdere banken (de Rabobank of de ASN Bank) na periodieke toetsing via de Eerlijke Bankwijzer. Dit gebeurt bij een bank met bij voorkeur een AAA-rating. Het vermogensbeleid van Plan is dat er bewust voor gekozen wordt niet te beleggen (bijvoorbeeld in aandelen). Alle gelden zijn direct opeisbaar. De liquide-middelenpositie is gedurende het boekjaar toegenomen met € 7,9 miljoen. Dit wordt verklaard door het resultaat uit de staat van baten en lasten (€ 2,2 miljoen zijnde de mutatie in de bestemmingsreserve), afschrijvingen gedurende het verslagjaar (€ 0,3 miljoen, kosten maar geen uitgaande cash flow) en ontvangst van subsidies en giften die nog niet besteed zijn (€ 5,5 miljoen). Andere mutaties in liquiditeit zijn mutaties uit hoofde van investeringen (- € 0,1 miljoen).

## 10. Reserves en fondsen

### Reserves

De reserves kunnen als volgt worden toegelicht:

### Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit toezeggingen aan programma's in Nederland en in de zuidelijke landen waarvan de herkomst voortvloeit vanuit de volgende bronnen:

€ \* 1.000

Onvoorwaardelijke toezeggingen									
Bron	Bruto gift	Uitvoeringskosten Nederland	Netto gift	Saldo bestemmingsreserves 30 juni 2016	Totaal beschikbaar	Besteed via Plan Int. of rechtstreeks	Besteed in Nederland	Vermogensmutatie continuïteitsreserve	Saldo bestemmingsreserves 30 juni 2017
<b>Eigen fondsenwerving</b>									
Giften en schenkingen (*)	4.508	1.357	3.151	3.412	6.562	1.747	203	0	4.612
Acties	129	39	90	786	876	407	0	0	469
Corporate partners	182	15	167	251	418	212	34	0	172
Giften in natura	147	147	0	0	0	0	0	0	0
Nalatschappen	1.345	404	941	1.136	2.078	827	51	175	1.025
<b>Baten acties van derden</b>									
Postcode Loterij	3.150	945	2.205	5.957	8.162	1.430	311	175	6.246
<b>Totaal</b>	<b>9.461</b>	<b>2.907</b>	<b>6.554</b>	<b>11.542</b>	<b>18.096</b>	<b>4.623</b>	<b>599</b>	<b>350</b>	<b>12.524</b>

(\*) De reserve giften en schenkingen (van particulieren) bestaat uit giften ten behoeve van projecten die nog niet besteed zijn.

De directie heeft bepaald dat de verschillende onderdelen van de reserves aan - reeds vastgestelde - projecten zullen worden besteed aan de hand van vastgestelde interne richtlijnen, deze onderdelen hebben derhalve een specifieke bestemming.

### Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. In de toelichting worden de noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve alsmede de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen vermeld.

Het gaat om de volgende veronderstellingen:

- risico terugbetaalverplichting voorwaardelijke giften
- dotatie reorganisatievoorziening in geval van een plotselinge batending

In het verslagjaar 2014/2015 werd voor het eerst gedoteerd aan de continuïteitsreserve. Het maximaal aan te houden bedrag bedroeg oorspronkelijk € 962.000. In het verslagjaar is de calculatie geëvalueerd die de grondslag vormde voor het berekenen van de continuïteitsreserve. Vooral is toen gekeken of de risicoschattingen ten aanzien van het risico van terugbetaling en plotselinge batendalingen nog valide waren. Aangezien Plan Nederland met voorwaardelijke giften meer projecten is gaan doen in landen met een hoger risicoprofiel in combinatie met hogere compliancyvereisten van donoren, is besloten om het risicopercentage dat gehanteerd wordt voor het risico op terugbetaling te verhogen van 2,5% naar 5%. De risicoschatting ten aanzien van een plotselinge batendaling is ongewijzigd. Voorgaande heeft geresulteerd in een gewenste omvang van de continuïteitsreserve van € 1.661.811. De hoogte van de reserve blijft hiermee ruim onder het maximale bedrag van de Goede Doelen Nederland-richtlijn (maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie, voor Plan Nederland te weten  $1,5 \times € 9.303.796 = € 13.955.694$ ). De verhoging vindt verspreid plaats over verslagjaar 2016/2017 en komend verslagjaar 2017/2018.

€\* 1.000

## Continuïteitsreserve

<b>Stand per 1 juli 2016</b>	<b>962</b>
Mutatie continuïteitsreserve	350
<b>Stand per 30 juni 2017</b>	<b>1.312</b>

## Fondsen

De fondsen bestonden vorig jaar uit giften ten behoeve van Giro555-projecten (SHO) die nog niet besteed zijn en bestemd zijn voor mensen die zijn getroffen door de aardbeving in Nepal eind april 2016. Inmiddels zijn alle ontvangen gelden van deze actie besteed. Van de actie 'Help slachtoffers hongersnood' van 29 maart 2017 j.l. heeft Plan Nederland in het verslagjaar € 2.257.200 ontvangen waarvan inmiddels € 1.186.852 is besteed. Voorgaande vertaalt zich in volgend verloop van de bestemmingsfondsen.

De fondsen kunnen als volgt worden toegelicht:

€\* 1.000

Bron	Bruto gift	Uitvoeringskosten Nederland	Netto gift	Saldo 30 juni 2016	Totaal beschikbaar	Besteed via Plan Int. of rechtstreeks	Besteed in Nederland	Saldo 30 juni 2017
<b>Baten acties van derden</b>								
Giro555 (SHO)	2.257	158	2.099	74	2.173	1.187	0	986
<b>Totalen</b>	<b>2.257</b>	<b>158</b>	<b>2.099</b>	<b>74</b>	<b>2.173</b>	<b>1.187</b>	<b>0</b>	<b>986</b>



## 11. Kortlopende schulden

	30 juni 2017	30 juni 2016
Crediteuren	722	901
Loonbelasting en sociale premies	158	143
Rekening courant met Plan International	328	-
Voorziening vakantiedagen	194	175
Overige kortlopende schulden	86	251
Verplichtingen u.h.v. subsidies	6.824	1.326
<b>Totaal</b>	<b>8.312</b>	<b>2.796</b>

€ \*1.000

De nog niet gerealiseerde voorwaardelijke bestedingen kunnen als volgt worden toegelicht:

€ \*1.000

Voorwaardelijke toezeggingen							
Bron	Balans 30 juni 2016	Ontvangen	Totaal beschikbaar	Overgemaakt alliantie	Besteed via Plan Int. of rechtstreeks	Uitvoerings- kosten Nederland	Balans 30 juni 2017
MFS II, GAA, Yes I Do	1.005	19.688	20.693	9.863	5.030	839	4.961
Overig Buitenlandse Zaken	-882	7.191	6.309	223	5.289	258	539
Europese Unie	212	1.612	1.824	-	891	66	867
Corporate partners	791	196	987	-	566	14	407
Locally raised	200	873	1.073	-	1.023	-	50
	<b>1.326</b>	<b>29.560</b>	<b>30.886</b>	<b>10.086</b>	<b>12.799</b>	<b>1.177</b>	<b>6.824</b>

Alle schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De mogelijk terug te betalen voorwaardelijke donaties betreffen vooruit ontvangen gelden voor uit te voeren programma's in het kader van de doelstelling. Zodra deze voorwaardelijke donaties conform doelstelling besteed zijn worden deze als baten verantwoord.

## 12. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

### Niet uit de balans blijvende bezittingen

De verplichtingen zijn onderverdeeld in: de projectverplichtingen in het kader van de doelstelling en de overige verplichtingen voor het kantoor van Plan.

		€ *1.000
Boekjaren		Verplichtingen
2017/2018		15.874
2018/2019		10.382
2019/2020		8.667
2020/2021		4.062
2021/2022		287
2022/2023		11
<b>Totaal projectverplichtingen</b>		<b>39.283</b>

Per 30 juni 2017 heeft Plan Nederland € 39,3 miljoen aan voorwaardelijke contractuele verplichtingen uitstaan inzake uit te voeren projecten. Deze projectverplichtingen worden pas aangegaan nadat de volledige projectfinanciering rond is.

### Overige verplichtingen

		€ *1.000
Boekjaar		Verplichtingen
2017/2018	Huurverplichting	236
	Overige verplichtingen	12
2018/2019	Huurverplichting	243
	Overige verplichtingen	-
2019/2020	Huurverplichting	251
	Overige verplichtingen	-
2020/2021	Huurverplichting	349
	Overige verplichtingen	-
2021/2022	Huurverplichting	359
	Overige verplichtingen	-
Meerjaren	Huurverplichting	185
	Bankgarantie	75
<b>Totaal overige verplichtingen</b>		<b>1.710</b>

### Huur- en bankverplichtingen

Het huidige contract voor de locatie Stadhouderskade 60 te Amsterdam loopt van 2013 tot en met 2022 met een breekmogelijkheid na 5 jaar. Een bankgarantie is afgegeven ter waarde van € 75.000.

### Overige verplichtingen

Plan Nederland heeft met Xerox een overeenkomst afgesloten voor de periode 27 maart 2016 tot en met 26 maart 2018 voor de huur van printers en het afnemen van prints. De kosten hiervan bedragen € 20.981 per jaar. Deze overeenkomst is in de plaats gekomen van een soortgelijke overeenkomst met Konica Minolta.

Ten slotte staat Plan Nederland garant voor frankeerkosten die Sandd heeft gefactureerd aan de drukker van periodieken voor het geval de drukker niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

De minimale verplichtingen van deze overeenkomsten vervallen als volgt:

	30 juni 2017	30 juni 2016
Binnen 1 jaar	12	21
Van 1 tot 5 jaar	-	12
Na 5 jaar	-	-
<b>Totaal</b>	<b>12</b>	<b>33</b>

€ \*1.000

## 13. Baten

### 13.1. Baten uit eigen fondsenwerving

Het verloop van het aantal sponsors kan als volgt worden weergegeven:

Aantal sponsors	Structureel		Eenmalig	
	Kindsponsors	Projectponsors	Totaal aantal sponsors	Totaal aantal sponsors
<b>1 juli 2016</b>	<b>56.408</b>	<b>34.724</b>	<b>91.132</b>	<b>8.344</b>
Toename aantal sponsors	756	14.414	15.170	
Afname aantal sponsors	-4.825	-8.540	-13.365	
Eénmalige sponsors				17.741
<b>30 juni 2017</b>	<b>52.339</b>	<b>40.598</b>	<b>92.937</b>	<b>17.741</b>

Het verloop van het aantal gesponsorde kinderen kan als volgt worden weergegeven:

Aantal gesponsorde kinderen	
<b>1 juli 2016</b>	<b>63.310</b>
Toename aantal gesponsorde kinderen van sponsors	869
Afname aantal gesponsorde kinderen	-4.341
<b>30 juni 2017</b>	<b>59.838</b>

De baten vanuit de verschillende inkomstenbronnen kunnen als volgt worden toegelicht:

€ \*1.000

Kindsporsoring	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal kindsporsoring</b>	<b>17.265</b>	<b>17.181</b>	<b>0,5%</b>	<b>18.129</b>

De baten uit kindsporsoring zijn conform de begroting. Ten opzichte van het vorige verslagjaar is er een daling van € 0,8 miljoen (-5%). Baten uit kindsporsoring betreffen de periodieke bijdragen van particuliere sponsoren voor ondersteuning van de gemeenschappen van de gesponsorde kinderen. Deze bijdragen zijn ontvangen in 2016/2017 en zijn onvoorwaardelijk.

€ \*1.000

Projectsporsoring (structureel en eenmalig)	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal projectsporsoring</b>	<b>4.555</b>	<b>5.076</b>	<b>-10,3%</b>	<b>3.687</b>

Dit betreft éénmalige en structurele giften en schenkingen van sponsoren of derden. Deze zijn € 0,5 miljoen lager dan de begroting (-10,3 %) vanwege lagere opbrengsten van de door-to-doorwerving. Voorgaande heeft geresulteerd in wisseling van leverancier met betere resultaten in de 2e helft van het verslagjaar. Ten opzichte van het vorige verslagjaar is de toename € 0,9 miljoen (+24%).

### Acties

Dit betreft de verantwoording van baten van scholen en bijzondere giften.

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal acties</b>	<b>129</b>	<b>500</b>	<b>-74,2%</b>	<b>328</b>

De actie Schaatsen voor Water heeft 74% minder opbrengsten opgeleverd dan begroot. Doordat de gebruikelijke wervingspartner van scholen niet beschikbaar was, is samengewerkt met een nieuwe wervingspartner met tegenvallende resultaten. Dit heeft geresulteerd in een lager aantal deelnemende scholen. Het komende verslagjaar wordt, in tegenstelling tot afgelopen jaar, weer met de gebruikelijke wervingspartner gewerkt.

### Corporate partners

Dit betreft de verantwoording van baten van het bedrijfsleven. Deze corporate partners steunen verschillende projecten, waarbij zij in de projectlanden vaak ook lokale deskundigheid en hulp van eigen medewerkers ter beschikking stellen.

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal corporate partnerships</b>	<b>763</b>	<b>2.760</b>	<b>-72,4%</b>	<b>2.005</b>

De baten corporate partners zijn € 2,0 lager dan begroot (-72%). Belangrijkste reden hiervoor was het stoppen na de pilot-fase van het YEE-project in Zambia en Tanzania. Dit project was gefinancierd door Accenture. Ten opzichte van verslagjaar 2015/2016 is € 1,2 miljoen minder aan giften ontvangen.

### Giften in natura

Plan Nederland heeft in het verslagjaar giften in natura ontvangen van DLA Piper (uren van medewerkers met betrekking tot juridisch advies ter waarde van € 41.943), TUI Foundation (vliegtickets en hotelkosten ter waarde € 4.302) en Accenture (pro bono adviesuren) ter waarde van € 100.557.

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal giften in natura</b>	<b>147</b>	<b>15</b>	<b>880,0%</b>	<b>57</b>

### Nalatenschappen

Op deze regel worden de ontvangen en toegezegde gelden uit erfenissen verantwoord.

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal nalatenschappen</b>	<b>1.346</b>	<b>1.000</b>	<b>34,6%</b>	<b>1.086</b>

Gezien de aard kunnen de inkomsten van jaar tot jaar sterk verschillen. In vergelijking met vorig jaar is de opbrengst met € 0,2 miljoen gestegen (+23,9 %).

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</b>	<b>24.205</b>	<b>26.632</b>	<b>-9,1%</b>	<b>25.292</b>

## 13.2. Baten uit acties van derden

De baten uit Acties van derden zijn lager dan begroot in verband met een niet toegewezen begrote extra trekking van de Postcode Loterij van € 1,5 miljoen.

### Postcode Loterij

Sinds 1998 is Plan Nederland beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. Plan Nederland ontvangt sinds 2014/2015 een jaarlijkse bijdrage van € 3,15 miljoen.

### Samenwerkende Hulp Organisaties (Giro555)

Plan Nederland is sinds 2015 officieel lid van de Samenwerkende Hulp Organisaties (SHO, Giro 555). Voor dit verslagjaar zijn twee inzamelingsacties relevant.

De eerste actie betreft de inzameling voor mensen die getroffen zijn door de aardbeving in Nepal (eind april 2015). Bij deze actie is € 24,5 miljoen opgehaald, waarvan Plan Nederland een bedrag van € 1,6 miljoen heeft ontvangen voor de directe humanitaire ondersteuning na de ramp en voor wederopbouw van de zwaarst getroffen gebieden. Het project van Plan is gericht op het verzorgen van onderdak, tentzeilen en dekens voor de mensen in de zwaarst getroffen gebieden, het herstellen en verbeteren van de water- en sanitaire voorzieningen en het bijdragen aan de hygiëne en de bescherming van kinderen na

een ramp. Het project duurt 24 maanden en is begin mei 2015 gestart. In dit boekjaar 2016/2017 is het restant van het bestemmingsfonds van vorig boekjaar geheel besteed.

De tweede actie betreft Help Slachtoffers Hongersnood van maart 2017 voor mensen in Jemen, Noord-oost-Nigeria, Zuid-Sudan en Somalië. Bij deze actie is bijna € 35 miljoen opgehaald waarvan Plan Nederland een bedrag van € 2,3 miljoen heeft ontvangen. De projecten van Plan Nederland in Zuid-Sudan, Nigeria en Ethiopië richten zich op bestrijden van directe hongersnood en ondervoeding, veiligheid voor kwetsbare adolescente meisjes en schoon drinkwater en hygiëne. Inmiddels is van de ontvangen gelden € 1,2 miljoen besteed.

	Boekjaar FY17 Totaal	TM Boekjaar
<b>Baten</b>		
Baten uit baten uit acties van derden	2.257.200	4.100.452
Rente		
<b>Totaal baten</b>	<b>2.257.200</b>	<b>4.100.452</b>
<b>Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)</b>		
AKV	158.004	285.614
<b>Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit</b>	<b>2.099.196</b>	<b>3.814.838</b>

	Boekjaar			Tot en met boekjaar		
	Noodhulp	Weder-opbouw	Totaal	Noodhulp	Weder-opbouw	Totaal
<b>Inzicht in kasstromen van de deelnemer</b>						
<b>Overmakingen door D met betrekking tot;</b>						
Verstrekke steun via de UO	1.186.852		<b>1.186.852</b>	2.828.951		<b>2.828.951</b>
Verstrekke steun via de IK						
Verstrekke steun via de D zelf						
<b>Inzicht in bestedingen ter plaatse</b>						
Besteding ter plaatse door de UO	466.084		<b>466.084</b>	1.832.593		<b>1.832.593</b>
Besteding ter plaatse door de IK						
Besteding ter plaatse door de D zelf						

### 13.3. Subsidies overheden Subsidies Nederlandse overheid

#### 13.3.1. Toelichting op de strategische partnerschappen

##### The Girls Advocacy Alliance

De Girls Advocacy Alliance bestaat uit Plan Nederland en de Nederlandse partners Defence for Children-ECPAT en Terres des Hommes. Het programma heeft als doel door lobby en beïnvloeding geweld tegen meisjes en jonge vrouwen aan te pakken en (economische) kansen voor meisjes en vrouwen te realiseren. Geweld en economische uitsluiting zijn namelijk nauw met elkaar verbonden. Vooral door kindhuwelijken, seksueel geweld, vrouwenhandel en de ergste vormen van kinderarbeid vallen meisjes massaal uit in het voortgezet en beroepsonderwijs. Hun kans ooit nog een 'fatsoenlijke' baan te krijgen is minimaal. En omgekeerd: zonder inkomen en zelfstandigheid zijn zij kwetsbaarder voor geweld.

##### Yes I Do

In de alliantie Yes I Do werkt Plan Nederland samen met Amref Flying Doctors, Choice for Youth and Sexuality, het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) en Rutgers om de genderongelijkheid, armoede en de rechteloosheid van meisjes aan te pakken. Die liggen aan de basis van het voortbestaan van meisjesbesnijdenis, kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Bijna 70 miljoen meisjes wereldwijd krijgen zelf te maken met kindhuwelijk. In ontwikkelingslanden is 1 op de 3 meisjes getrouwd voor haar 18e, en 1 op de 9 voor haar 15e. Dit is een schending van de basale rechten van meisjes. Een huwelijk op vroege leeftijd betekent voor meisjes dat het hun onderwijsmogelijkheden en economische kansen ernstig beperkt. Als ze zwanger worden lopen jonge meisjes groter risico op complicaties omdat hun lijf nog niet volgroeid is. Ze krijgen soms te maken met sociale isolatie als ze niet meer naar school kunnen en/of bij hun schoonfamilie gaan wonen. Ze zijn kwetsbaarder voor geweld, en ze worden geremd in hun ontwikkeling.

##### MFS

De subsidie in het kader van het Girl Power-programma betrof een vijfjarig programma ter waarde van € 52 miljoen dat gefinancierd wordt door het ministerie van Buitenlandse Zaken (MFS II). Plan diende de subsidieaanvraag in als penvoerder van de Girl Power Alliance (voorheen Child Rights Alliance), met als medeindieners de Nederlandse organisaties Child Helpline International, Defence for Children-ECPAT, Free Press Unlimited, International Child Development Initiative (ICDI) en Women Win. Het programma is afgesloten en de slotrapportage is ingediend en geaudit (november 2016). Na goedkeuring door het ministerie van Buitenlandse Zaken volgt de laatste betaling aan Plan Nederland. Dit betreft een laatste tranche van 1%.

FY17 € \*1.000

Programma	Totaal besteed per 30-06-2016	Ontvangen projectcon- tributie	Mutatie balans- verplichting	Saldo bankren- te 2016/2017	Totale baten 2016/2017	Directe project- en programma financiering	Vergoeding uitvoerings- kosten	Totale lasten 2016/2017	Totaal besteed per 30-06-2017
MFS	52.053	-	-	-	-	-	-	-	52.053
Girls Advocacy Alliance	3.995	10.659	-2.008	11	8.662	7.976	686	8.662	12.657
Yes I Do	3.203	9.012	-1.947	5	7.070	6.917	153	7.070	10.273
<b>Totaal</b>	<b>59.251</b>	<b>19.671</b>	<b>-3.955</b>	<b>16</b>	<b>15.732</b>	<b>14.893</b>	<b>839</b>	<b>15.732</b>	<b>74.983</b>



## 13.3.2. Overzicht overige subsidies Nederlandse overheid

FY17 € \*1.000

Programma	Totaal besteed per 30-06-2016	Ontvangen projectcon- tributie	Mutatie balans- verplichting	Saldo bankren- te 2016/2017	Totale baten 2016/2017	Directe project- en programma financiering	Vergoeding uitvoerings- kosten	Totale lasten 2016/2017	Totaal besteed per 30-06-2017
<b>Bescherming tegen geweld</b>									
A collective No against child sexual exploitation	494	-	31	-	31	31	-	31	525
Down to Zero (Terre des Hommes)	261	834	31	1	866	740	126	866	1.127
O2P Agents of Change Unite against FGM/C	1.309	408	-194	-1	213	213	-	213	1.522
Kindhuwelijken Ethiopië	332	67	-63	1	5	1	4	5	337
Nee, ik wil... (18+) (Zambia/Mozambique)	1.329								1.329
<b>Noodhulp (DRM)</b>									
Vrouwen Veiligheid Vrede	-	351	37	-	388	388	-	388	388
Kinderen in nood	-	-	22	-	22	22	-	22	22
Joint Responses Africa	3.608	3.930	-252	-	3.678	3.550	128	3.678	7.286
<b>Water, Sanitatie en Hygiëne (WASH)</b>									
Integrated WASH & FNS program	5.780	1.604	-1.079	-2	523	523	-	523	6.303
A healthy future for Delhi's dwellers	351	-2	2	-	-	-	-	-	351
DGIS- Funds Duurzaam Water	762		250	-	250	250	-	250	1.012
DGIS - CLTS Empowering self-help sanitation of rural and peri-urban communities and schools in Africa	4.139		-30	-	-30	-30	-	-30	4.109
Sanitation in Peri-urban Areas in Africa (SPA)	3.472		-149	-	-149	-149	-	-149	3.323
<b>Onderwijs en econ. zekerheid (YEE)</b>									
Adressing root causes of migration Ethiopia	-		4	-	4	4	-	4	4
SBOS	32		-32	-	-32	-32	-	-32	-
<b>Totaal</b>	<b>21.869</b>	<b>7.192</b>	<b>-1.422</b>	<b>-1</b>	<b>5.769</b>	<b>5.511</b>	<b>258</b>	<b>5.769</b>	<b>27.638</b>
<b>Totaal 13.3.1 + 13.3.2</b>	<b>81.120</b>	<b>26.863</b>	<b>-5.377</b>	<b>15</b>	<b>21.501</b>	<b>20.404</b>	<b>1.097</b>	<b>21.501</b>	<b>102.621</b>

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal subsidies Nederlandse overheid (partnerschappen en overige)</b>	<b>21.501</b>	<b>19.167</b>	<b>12,2%</b>	<b>17.177</b>

Ontvangen baten subsidies Nederlandse overheid in 2016/2017 zijn 12% hoger dan begroot doordat voor de allianties meer geld is ontvangen dan begroot. Conform alliantieafspraken is dit geld overgemaakt naar de Nederlandse alliantiepartners.

## 13.3.3. Overzicht subsidies Europese Unie

FY17 € \*1.000

Programma	Totaal besteed per 30-06-2016	Ontvangen projectcon- tributie	Mutatie balans- verplichting	Saldo bankren- te 2016/2017	Totale baten 2016/2017	Directe project- en programma financiering	Vergoeding uitvoerings- kosten	Totale lasten 2016/2017	Totaal besteed per 30-06-2017
Nepal - Freed Kamaiyas Livelihood Development	705	-	-	-	-	-	-	-	705
Nicaragua - Strengthening Family Farming for increased food production	601	-	4	-	4	-	4	4	605
Zambia - Enhancing Effective Coordination an Referral Structures for Comprehensive HIV/AIDS protection	645	-	-	-	-	-	-	-	645
Promoting Inclusive Education in Rembang (Indonesië)	182	-	-	-	-	-	-	-	182
Europese Unie - EU support to promote access to safe water in schools in Liberia	480	114	-	-	114	106	8	114	594
Peri-Urban Sanitation and Hygiene Project in Mzuzu City (Malawi)	876	100	-	-	100	93	7	100	976
Child Survival and Development in Port Loko (Sierra Leone)	658	61	-61	-	-	-	-	-	658
Young voices: Enhancing transformative change, good governance and accountability in maternal health delivery (Ghana)	369	77	-18	-	59	53	6	59	428
Poverty Reduction through Youth Empowerment, Technical Training and Employability in Mozambique	763	-	-	-	-	-	-	-	763
Community lead institutionalization of food - CLISSA (Nicaragua)	-	56	-56	-	-	-	-	-	-
Regional Development and Protection Plan - RDPP (Ethiopia)	-	1.204	-524	-	680	639	41	680	680
<b>Totaal</b>	<b>5.279</b>	<b>1.612</b>	<b>-655</b>	<b>-</b>	<b>957</b>	<b>891</b>	<b>66</b>	<b>957</b>	<b>6.236</b>

€ \*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal subsidies Europese Unie</b>	<b>957</b>	<b>1.500</b>	<b>-36,2%</b>	<b>722</b>

Ontvangen baten subsidies Europese Unie in 2016/2017 zijn 36,2 % lager dan begroot vanwege vertraging in uitvoering van projecten in Malawi en Mozambique.

## 13.3.4. Overzicht overige subsidies

FY17 €\*1.000

Programma	Totaal besteed per 30-06-2016	Ontvangen projectcon- tributie	Mutatie balans- verplichting	Saldo bankren- te 2016/2017	Totale baten 2016/2017	Directe project- en programma financiering	Vergoeding uitvoerings- kosten	Totale lasten 2016/2017	Totaal besteed per 30-06-2017
Indonesië - Sanitation, hygiëne and water (SHAW) for East Indonesia	1.120	192	-	-	192	192	-	192	1.312
Emergency nutrition response and food security (Ethiopië)	277	-	-	-	-	-	-	-	277
Simavi II (Indonesië)	111	-	-	-	-	-	-	-	111
Gezondheid en Onderwijs (Mali)	2.109	-	-	-	-	-	-	-	2.109
Improved water supply and sanitation for towns in Northern Uganda	17	-	-	-	-	-	-	-	17
Ending Child Marriage (Zambia)	34	-	-	-	-	-	-	-	34
CBRE (Internationaal)	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Better Local Advocacy (Mozambique)	151	-	-	-	-	-	-	-	151
Generation Breakthrough prevention of Gender Based Violence and meeting SRHR needs of adolescents in Bangladesh	1.515	609	150	-	759	759	-	759	2.274
YEE (Brazilië)	441	-	-	-	-	-	-	-	441
Kindhuwelijken (Zambia/Mozambique)	16	-	-	-	-	-	-	-	16
Typhoon Halyan Emergency Response and Recovery Program (Philippines)	-	72	-	-	72	72	-	72	72
<b>Totaal</b>	<b>5.792</b>	<b>873</b>	<b>150</b>	<b>-</b>	<b>1.023</b>	<b>1.023</b>	<b>-</b>	<b>1.023</b>	<b>6.815</b>

€\*1.000

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal Overige subsidies</b>	<b>1.023</b>	<b>500</b>	<b>104,6%</b>	<b>1.358</b>
<b>Totaal subsidies overheden 13.1 t/m 13.5</b>	<b>23.481</b>	<b>21.167</b>	<b>10,9%</b>	<b>19.685</b>

Ontvangen baten Overige subsidies in 2016/2017 zijn 104,6 % hoger dan begroot. De hoogte van deze subsidies is moeilijk te begroten, omdat Plan Nederland hierbij afhankelijk is van activiteiten van Nederlandse organisaties (bijvoorbeeld ambassades) in de programmalanden.

### 13.4. Netto resultaat Liquide middelen

Door de lagere rentestand is het netto resultaat Liquide middelen gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Daarnaast is bij de ASN Bank de hoogte van rentedragend geld van de spaarrekeningen verlaagd van € 5,0 miljoen naar € 2,5 miljoen.

Het netto resultaat uit Liquide middelen wordt hieronder toegelicht:

	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	2012/2013	2011/2012
Deposito's en liquide middelen	45	94	139	122	160	229
<b>Totaal intrest bankrekeningen</b>	<b>45</b>	<b>94</b>	<b>139</b>	<b>122</b>	<b>160</b>	<b>229</b>
Intrest bankrekeningen	0,2%	0,7%	0,9%	1,5%	2,0%	1,9%

	2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. begroting	2015/2016
<b>Totaal netto resultaat liquide middelen</b>	<b>45</b>	<b>100</b>	<b>-55,0%</b>	<b>94</b>

## 14. Lasten

Hieronder worden alle lasten opgenomen die Plan gedurende het verslagjaar heeft gemaakt in het kader van de doelstelling. Deze lasten zijn ingedeeld in de volgende hoofdactiviteiten:

- Lasten samenhangende met de doelstellingen
- Lasten samenhangende met werving baten
- Lasten samenhangende met beheer en administratie
- Totale lasten

De lasten worden toegerekend op basis van bedrijfseconomische grondslagen. Lasten die rechtstreeks betrekking hebben op een hoofdactiviteit worden zoveel mogelijk direct toegerekend. De resterende lasten worden verdeeld met een sleutel gebaseerd op het aantal werkzame personen in voltijds formatieplaatsen (FTE). Ingeval een FTE volledig werkzaam is voor een bepaalde hoofdactiviteit wordt deze daar 100% verantwoord.

Onderstaand de verdeling van de afdelingen over de hoofdactiviteiten:

Afdelingen		Beheer	Totaal	Werkelijk FTE 2016/2017	Begroting FTE	Werkelijk FTE 2015/2016
Directeur	33%	30%	38%	100%	1,0	1,0
Stafafdelingen (HR en Bedrijfsvoering)	33%	30%	38%	100%	9,5	11,1
Programmamanagement	50%	50%	-	100%	5,3	6,9
Programma-afdeling	100%	-	-	100%	16,7	14,3
Subsidie-acquisitie, Werving & Upgrading, Corporate Partnerships	-	100%	-	100%	24,6	23,3
Corporate Communicatie	100%	-	-	100%	8,6	8,9
Sponsorship Management	50%	50%	-	100%	1,5	1,2
Customer Services en Building Relations	30%	15%	55%	100%	17,1	15,9
					<b>84,3</b>	<b>82,6</b>
						<b>80,5</b>

Plan Nederland past bij de toerekening voor kosten van beheer en administratie de aanbeveling van Goede Doelen Nederland toe voor de toepassing van Richtlijn 650.

De bovenstaande verdeling leidt tot de volgende doorbelastingspercentages van de uitvoeringskosten per hoofdactiviteit:

	2016/2017	2016/2017	2015/2016	2015/2016
				€ *1.000
<b>Besteed aan doelstellingen</b>				
Ondersteuning projecten en programma's	20,2%	1.909	18,2%	1.618
Voorlichting en bewustwording	21,4%	2.026	21,3%	1.888
Internationale afdracht	0,0%	-	0,0%	-
<b>Besteed aan werving</b>				
Fondsenwerving	37,1%	3.509	36,1%	3.204
Acties van derden	1,0%	99	1,2%	102
Subsidie acquisitie	7,4%	697	9,9%	875
<b>Beheer en administratie</b>				
Beheer en administratie	12,9%	1.222	13,4%	1.191
<b>Totaal</b>	<b>100,0%</b>	<b>9.462</b>	<b>100,0%</b>	<b>8.878</b>

## 14.1. Besteed aan doelstellingen

De lasten samenhangende met de doelstellingen kunnen als volgt worden verdeeld:

€ \*1.000

Werkelijk 2016/2017	Besteed aan doelstellingen			Werkelijk 2016/2017	Begroting 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
	Programma-ontwikkeling en -beheer	Voorlichting en bewustwording	Internationaal beschikbaar gesteld			
Doelstellingen	A	B	C			
Subsidies en bijdragen	10.281	-	-	10.281	4.685	6.886
Internationale afdrachten	-	-	28.192	28.192	35.827	31.340
Uitbesteed werk	862	-	-	862	833	588
Publiciteit en communicatie	987	1.749	-	2.736	2.858	2.119
Personeelskosten	1.349	1.007	-	2.356	2.162	2.086
Huisvestingskosten	66	49	-	115	121	106
Kantoor- en algemene kosten	403	302	-	705	666	701
Afschrijving en rente	69	51	-	120	96	139
<b>Totaal</b>	<b>14.017</b>	<b>3.158</b>	<b>28.192</b>	<b>45.367</b>	<b>47.248</b>	<b>43.965</b>
Besteed aan doelstellingen / totale baten				85,4%	89,4%	91,3%
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE samenhangend met de doelstelling	21,3	15,9	0,0	37,1	32,0	34,0

Het bestedingspercentage (85,4%) is lager dan begroot (89,4%). De groei van de besteding aan de doelstellingen ten opzichte van verleden jaar (3%) was geringer dan de stijging van de baten (10,4%).

A: Programmaontwikkeling en -beheer betreft bestedingen ten behoeve van de ondersteuning vanuit Nederland van geselecteerde projecten in de programmalanden van Plan International, door middel van de uitwisseling van geleerde lessen en monitoring, evaluatie en verslaglegging van projecten (inclusief het beheer van de Child Rights Alliance). Tevens wordt de Nederlandse bevolking geïnformeerd over en zo mogelijk actief betrokken bij duurzame armoedebestrijding en verdelingsvraagstukken in de wereld. De projecten behorende bij deze doelstellingen in dit jaarverslag zijn op de website van Plan Nederland terug te vinden: [www.plannederland.nl](http://www.plannederland.nl)

B: Van bestedingen aan de doelstelling Voorlichting en bewustwording is sprake wanneer de instelling voorlichting geeft, die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering (anders dan het geven van geld) bij de doelgroep. Het gaat hierbij om kosten van bijvoorbeeld het bijwerken van de nieuwe Plan-website met betrekking tot informatie over ontwikkelingsprojecten, vrijwilligers- en PR-activiteiten, informatie over projecten bij gesponsorde kinderen gerelateerd aan informatievoorziening aan sponsors. De uitvoeringskosten omvatten communicatiekosten voor met name de verzending van sponsorpost en daarnaast (een deel van) de salariskosten en bijbehorende kosten van de afdelingen Communicatie en Particuliere Sponsoring (sponsoringinformatie en sponsoradministratie).

C: De Internationaal beschikbaar gestelde bedragen worden in toelichting 15 nader uiteengezet.

## 14.2. Werving baten

De lasten samenhangende met de wervingsactiviteiten kunnen als volgt worden toegelicht:

€ \*1.000

Besteed aan werving	Fondsen- werving	Subsidies	Acties van derden	Werkelijk 2016/2017	Begroting 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
Publiciteit en communicatie	1.318	8	1	1.327	1.642	1.016
Personeelskosten	1.568	491	70	2.129	2.008	2.177
Huisvestingskosten	77	24	3	104	109	110
Kantoor- en algemene kosten	466	149	21	636	600	733
Afschrijving en rente	80	25	4	109	86	145
<b>Totaal wervingslasten</b>	<b>3.509</b>	<b>697</b>	<b>99</b>	<b>4.305</b>	<b>4.445</b>	<b>4.181</b>
Wervingskosten als percentage van de eigen fondsenwerving	14,5%					
Subsidiekosten als percentage van de ontvangen subsidies		3,0%				
Kosten acties van derden als percentage van acties van derden			1,8%			
Totale wervingskosten als percentage van totale baten				8,1%	8,4%	8,4%
Gemiddeld aantal medewerkers werving	24,7	7,7	1,1	33,5	33,4	34,6

Met 14,5% wervingskosten ten opzichte van de eigen fondsenwerving voldoet Plan Nederland aan de interne norm van maximaal 15% wervingskosten.

De toerekening van de activiteiten van fondsenwerving aan de doelstelling Voorlichting en bewustwording (B) vindt als volgt plaats:

€ \*1.000

Kosten van publiciteit en communicatie	Voorlichting & Bewustwording	Werkelijk 2016/2017 V&B	Eigen Fondsenwerving	Werkelijk 2016/2017 EFW	Werkelijk 2015/2016 V&B	Werkelijk 2015/2016 EFW
<b>Directe kosten</b>						
Overige kosten voorlichting/wervingskosten (o.a. merkcampagne)		1.599		190	1.375	272
<b>Kosten met een gemengd karakter</b>						
Fondsenwerving / Publiekvoorlichting (Direct Marketing)	50%	1.009	50%	1.009	504	504
Upgrading	50%	51	50%	51	66	66
Werving Online	50%	26	50%	26	47	47
Ontwikkeling webshop/ Internet	50%	12	50%	12	30	30
Promotie van nalatenschappen	50%	1	50%	1	9	9
Evenementen (o.a. Schaatsen voor Water)	50%	32	50%	32	38	38
Overig	50%	6	50%	6	50	50
<b>Totale kosten</b>		<b>2.736</b>		<b>1.327</b>	<b>2.119</b>	<b>1.016</b>

(\*) bestedingen in het kader van de Doelstelling C.

Ten opzichte van vorig verslagjaar zijn de totale wervingskosten (direct en met een gemengd karakter) € 929.000 hoger uitgevallen. Belangrijkste verklaring hiervoor is dat verleden jaar minder uitgegeven is aan face-to-facewerving in combinatie met doorgevoerde bezuinigingen à € 400.000 om de verwachte tegenvallende baten te compenseren.



### 14.3. Beheer en administratie

De lasten die samenhangen met Beheer en administratie zijn als volgt samen te vatten:

€ \*1.000

Kosten Beheer en administratie	Werkelijk 2016/2017	Begroting 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
Publiciteit en communicatie	14	49	23
Personeelskosten	864	793	803
Huisvestingskosten	42	43	41
Kantoor- en algemene kosten	258	237	270
Afschrijving en rente	44	34	53
<b>Totaal</b>	<b>1.222</b>	<b>1.156</b>	<b>1.190</b>
Percentage beheer en administratie t.o.v. de lasten	2,4%	2,2%	2,4%
Percentage beheer en administratie t.o.v. de baten	2,3%	2,2%	2,5%
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE	13,6	13,2	12,8

Ten opzichte van vorig jaar is het percentage Beheer en administratie gelijk gebleven (2,4 %). Plan Nederland hanteert intern een eigen norm van maximaal 5,0%, de begrote en gerealiseerde percentages zitten hier ruimschoots onder.

### 14.4. Som der lasten

De totale som van de bovenstaande lasten is als volgt samengevat:

€ \*1.000

	Doelstellingen 2016/2017	Werving 016/2017	Beheer 2016/2017	Werkelijk 2016/2017	Begroting 2016/2017	Mutatie % t.o.v. Begr.	Werkelijk 2015/2016
Subsidies en bijdragen	10.281	-	-	10.281	4.685	119%	6.886
Afdrachten	28.192	-	-	28.192	35.827	-21%	31.340
Uitbesteed werk	865	-	-	865	833	4%	588
Publiciteit en communicatie	2.736	1.327	14	4.077	4.549	-10%	3.158
Personeelskosten	2.353	2.129	864	5.346	4.963	8%	5.066
Huisvestingskosten	115	104	42	261	269	-3%	257
Kantoor- en algemene kosten	705	636	258	1.599	1.507	6%	1.704
Afschrijving en rente	120	109	44	273	216	26%	337
<b>Totaal</b>	<b>45.367</b>	<b>4.305</b>	<b>1.222</b>	<b>50.894</b>	<b>52.849</b>	<b>-3,7%</b>	<b>49.336</b>
Gemiddeld aantal personeelsleden (incl. vervanging en oproepkrachten), in FTE:	37,1	33,5	13,6	84,3	82,6	2%	80,5
Gemiddelde personeelskosten per personeelslid, in voltijds formatieplaatsen in €:	63.390	63.475	63.531	63.447	60.053	6%	62.800
Baten per personeelslid, in voltijds formatieplaatsen in €:				630.646	639.489	-1%	634.859

Het gemiddelde aantal personeelsleden van Plan Nederland, gemeten in voltijds formatieplaatsen, is gedurende het boekjaar gestegen met 3,8 FTE ten opzichte van vorig jaar. Het verschil tussen begroting en werkelijkheid is 1,6 FTE (een stijging van 3%). Dit verschil kan worden verklaard uit de groei in subsidies die zich vertaald in meer benodigde projectcapaciteit. Aangezien deze medewerkers worden doorbelast aan projecten verklaart dit niet de stijging van personeelskosten. Belangrijkste reden van de stijging in personeelskosten is gelegen in de stijging van overige personele kosten. Zie de toelichting bij punt 14.5.

Afschrijvingskosten zijn hoger dan begroot doordat in de begroting was verondersteld dat het buiten gebruik stellen van ons oude CRM-systeem zou plaatsvinden in vorig verslagjaar. Aangezien het nieuwe CRM-systeem een aanzienlijk lagere investering heeft gevraagd dan het oude CRM-systeem zijn de afschrijvingen gedaald ten opzichte van het vorige verslagjaar. Dit ondanks een inhaalafschrijving op het buiten gebruik stellen van het oude CRM-systeem van € 58.159, zoals toegelicht bij punt 4 Immateriële vaste activa.

### 14.5. Lastentoerekening aan personeelskosten

De lasten die samenhangen met personeelskosten zijn als volgt samen te vatten:

	€ *1.000		
Personeelskosten	Werkelijk 2016/2017	Begroting 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
Lonen en salarissen	3.123	3.307	3.551
Sociale lasten	771	709	693
Pensioenlasten	584	466	522
Scholingskosten	74	74	60
Overige personele kosten	794	407	240
<b>Totaal</b>	<b>5.346</b>	<b>4.963</b>	<b>5.066</b>

De personele kosten zijn gestegen ten opzichte van verleden jaar, vooral vanwege de stijging in de post overige personele kosten. Dat komt deels door de vertraging en niet begrote implementatiekosten van het nieuwe CRM-systeem. De externe projectleider en de externe CRM-dataspecialist hebben vijf maanden langer deelgenomen aan het project. De kosten hiervan zijn € 53.000. Daarnaast was de aanpassing van de organisatie binnen het cluster CMK (Communicatie, Marketing, Klantcontact) à € 169.000 niet begroot. Aanleiding voor deze organisatieaanpassing is de opkomst van social media en andere vormen van online communicatie met donoren en online communities, die traditionele vormen van communicatie als telefoon en e-mail vervangt.

### 14.6. Lastentoerekening aan huisvestingskosten

De lasten die samenhangen met huisvestingskosten zijn als volgt samen te vatten:

	€ *1.000		
	Werkelijk 2016/2017	Begroting 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
Huur inclusief huurkorting en inclusief huurinkomsten	127	139	123
Servicekosten (gas, water, electrica en BTW-compensatie)	80	74	75
Overige huisvestingskosten (beveiliging, schoonmaak, etc)	54	56	59
<b>Totaal</b>	<b>261</b>	<b>269</b>	<b>257</b>

Huisvesting van Plan Nederland: schoolgebouw met een maatschappelijke bestemming  
Sinds december 2012 is Plan Nederland gehuisvest in een voormalig schoolgebouw aan de Stadhouders-  
kade in Amsterdam. Deze huisvesting past bij een goededoelenorganisatie als Plan Nederland. Het pand  
heeft een maatschappelijke bestemming met een acceptabele vierkante meterprijs, met ruimte voor meer-  
dere goededoelenorganisaties. Plan Nederland verhuurd een deel van haar beschikbare ruimte aan Action  
Aid en Varkens in Nood.

Voor haar eigen kantoorruimte betaalde Plan Nederland in 2016/2017 een netto huurprijs (inclusief korting  
en inclusief huurinkomsten van de onderhuurders) van €126.969. Plan Nederland huurt zelf 1.221 vierkan-  
te meters. Dit betekent dat Plan Nederland een prijs betaalt van € 104 per vierkante meter (in 2015/2016  
was de vierkante meterprijs € 101).

## 15. Internationaal beschikbaar gesteld

### Plan International

Gedurende het jaar worden voorschotten op de jaarlijkse afdracht betaald aan Plan International, geba-  
seerd op een percentage van de gebudgetteerde kindsponsorinkomsten. Aan het einde van het verslagjaar  
wordt de exacte afdracht bepaald op basis van het resterend saldo op de vrij beschikbare reserves.

Voor de verantwoording van de (strategische) alliantiebestedingen waarvan Plan Nederland penvoerder is  
verwijzen wij naar het overzicht projectbestedingen in verslagjaar 2016/2017 welke is terug te vinden in de  
toelichting bij 13.3.1.

De aan Plan International beschikbaar gestelde gelden aan Noodhulp (excl. SHO) in het verslagjaar  
2016/2017 bedroegen € 3.960.000. Dit zijn de totale lasten zoals weergegeven in de tabel bij punt 13.3.2,  
onder Noodhulp (DRM) a € 4.088.000 minus vergoeding uitvoeringskosten a € 128.000.

	2016/2017	Begroting 2016/2017		2015/2016
<b>Totaal internationaal beschikbaar gesteld</b>	<b>28.192</b>	<b>35.827</b>	<b>-21,3%</b>	<b>31.340</b>

€ \*1.000

De lagere internationale afdrachten zijn te verklaren uit de vertraging van de ontwikkelingsfase van de allianties GAA en Yes I  
Do. Deze vertraging is gecompenseerd door hogere afdrachten aan Nederlandse alliantiepartners. Inmiddels zijn de interna-  
tionale projecten van deze allianties op gang gekomen. Voor volgend jaar wordt derhalve een hogere internationale afdracht  
verwacht (zie de meerjarenbegroting onder punt 17).

## 16. Bezoldiging Raad van Toezicht en Directie

Plan Nederland kent één statutair directeur. De bezoldiging van de directie kan als volgt worden samengevat:

	€ *1.000	
Specificatie totale bezoldiging directie:	2016/2017	2015/2016
<b>Naam</b>	Monique van't Hek	Monique van't Hek
<b>Functie</b>	Directeur	Directeur
<b>Aard (looptijd)</b>	onbepaald	onbepaald
Uren per week	40	40
<b>Beloning</b>		
Bruto salaris	98	98
Vakantiegeld en overige	8	8
<b>Beloning</b>	<b>106</b>	<b>106</b>
<b>Overige werkgeverslasten</b>		
Pensioenpremie	31	28
Sociale premies	12	12
<b>Overige lasten</b>	<b>43</b>	<b>40</b>

Vorig verslagjaar heeft Plan Nederland de auto (Toyota Prius) in eigendom genomen waardoor de kosten zijn gedaald naar € 7.111 per jaar (2016/2017). In het vorige verslagjaar 2015/2016 waren deze kosten nog € 10.558. Tijdens kantoor tijden kan deze auto mede gebruikt worden door medewerkers voor zakelijk verkeer. Dit geldt ook voor de directeur van Plan Nederland, waarbij privé gebruik wordt doorbelast. Verder is in 2016/2017 een telefoonvergoeding van € 814 en een eindejaarsgratificatie van € 300 uitbetaald aan de directeur (deze is gelijk aan de gratificatie aan alle medewerkers van Plan Nederland).

De zwaarte van de directiefunctie is getoetst aan de hand van de 'Adviesregeling beloningen directeuren van goede doelen'. Deze adviesregeling is op 7 december 2005 door de leden van de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland bepaald. De regeling is aangepast en vastgesteld op 1 oktober 2015.

Op grond van deze regeling is het normbedrag per 1 januari 2016 voor de functie van directeur ingeschaald in functiegroep I, met een maximale beloning (brutosalaris en vakantiegeld) van € 129.559.

Aan leden van de Raad van Toezicht, de Raad van Advies en de Directie zijn geen voorschotten, leningen en/of garanties verstrekt. Leden van de Raad van Toezicht kunnen reiskosten wel in rekening brengen. In het verslagjaar hebben de leden van de Raad van Toezicht een bedrag gedeclareerd van € 2.670. In het vorige verslagjaar 2015/2016 bedroeg dit € 1.269. De stijging wordt veroorzaakt door een groter aantal internationale vergaderingen als gevolg van de nieuwe strategie van Plan International.

## 17. Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum zijn er geen gebeurtenissen geweest die van invloed zijn op het resultaat.

## 2. Overige gegevens

### 2.1. Genormaliseerd resultaat of hoofdlijnen

€ \*1.000

	Genormaliseerd 2016/2017	Begroting 2016/2017	Verschil
<b>Som der baten</b>	<b>53.138</b>	<b>52.849</b>	<b>289</b>
Besteed aan doelstelling	45.367	47.248	-1.881
Wervingskosten eigen fondsenwerving	4.305	4.445	-140
Beheer en administratie	1.222	1.156	66
<b>Som der lasten</b>	<b>50.894</b>	<b>52.849</b>	<b>-1.955</b>
<b>Saldo</b>	<b>2.244</b>	<b>-</b>	<b>2.244</b>

## 2.2. Meerjarenbegroting FY18-FY22 \*)

## Gecombineerde staat van baten en lasten

€ \*1.000

	Werkelijk 2016/2017 FY16	Begroting 2016/2017 FY17	Begroting 2017/2018 FY18	Begroting 2018/2019 FY19	Begroting 2019/2020 FY20	Begroting 2020/2021 FY21	Begroting 2021/2022 FY22
<b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>							
Kindsporsoring	17.265	17.181	16.181	15.205	14.322	13.517	12.776
Projectsporsoring	3.446	3.471	3.802	4.504	5.191	5.880	6.500
Enmalige giften	1.109	1.605	1.865	2.245	3.440	3.565	3.565
Acties	129	500	490	500	500	500	500
Corporate partnerships	763	2.760	2.700	3.100	3.250	3.250	3.250
Vermogensfondsen	-	100	750	750	350	350	350
Giften in natura	147	15	60	60	60	60	60
Nalatenschappen	1.346	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
	<b>24.205</b>	<b>26.632</b>	<b>27.048</b>	<b>27.564</b>	<b>28.313</b>	<b>28.322</b>	<b>28.201</b>
<b>Baten uit acties van derden</b>							
Postcode Loterij	3.150	3.150	3.150	3.150	3.150	3.150	3.150
Postcode Loterij (extra Trekking)		1.500	-	-	-	-	-
SHO	2.257	300	1.000	500	500	500	500
	<b>5.407</b>	<b>4.950</b>	<b>4.150</b>	<b>3.650</b>	<b>3.650</b>	<b>3.650</b>	<b>3.650</b>
<b>Subsidies van overheden</b>							
Subsidies - Europese Unie	21.501	1.500	1.478	1.478	1.564	1.595	1.627
Subsidies Nederlandse overheid (GAA, YID)	957	13.424	13.424	16.337	15.373	15.681	15.994
Subsidies (overig Buitenlandse Zaken)	1.023	2.943	4.879	5.437	4.815	4.911	5.009
Overige subsidies		3.300	501	500	500	510	520
	<b>23.481</b>	<b>21.167</b>	<b>20.282</b>	<b>23.751</b>	<b>22.252</b>	<b>22.697</b>	<b>23.151</b>
<b>Overige baten</b>							
Rente en overige baten	45	100	95	95	95	95	95
<b>Som der baten</b>	<b>53.138</b>	<b>52.849</b>	<b>51.575</b>	<b>55.060</b>	<b>54.310</b>	<b>54.764</b>	<b>55.097</b>
<b>Lasten</b>							

	Werkelijk 2016/2017 FY16	Begroting 2016/2017 FY17	Begroting 2017/2018 FY18	Begroting 2018/2019 FY19	Begroting 2019/2020 FY20	Begroting 2020/2021 FY21	Begroting 2021/2022 FY22
<b>Besteed aan doelstellingen</b>							
Doelstelling ondersteuning projecten en programma's (a)	4.154	4.245	4.686	5.211	5.273	5.310	5.345
Doelstelling allianties (GAA, YID)(A2)	9.863	4.256	4.000	5.000	4.500	4.500	4.500
Doelstelling Voorlichting en bewustwording (B)	3.158	2.920	2.775	2.775	2.775	2.775	2.775
Doelstelling Internationale afdracht (C)	28.192	35.827	34.491	36.609	36.164	36.165	36.590
	<b>45.367</b>	<b>47.248</b>	<b>45.951</b>	<b>49.595</b>	<b>48.712</b>	<b>48.750</b>	<b>49.209</b>
<b>Werving baten</b>							
Kosten Eigen fondsenwerving	3.509	3.524	3.384	3.375	3.388	3.383	3.403
Kosten Acties van derden	99	98	94	95	97	98	99
Kosten verkrijging subsidies overheden	697	823	834	819	834	842	851
	<b>4.305</b>	<b>4.445</b>	<b>4.312</b>	<b>4.288</b>	<b>4.319</b>	<b>4.323</b>	<b>4.353</b>
<b>Beheer en administratie</b>							
Kosten Beheer en administratie	1.222	1.156	1.131	1.115	1.135	1.147	1.158
<b>Som der lasten</b>	<b>50.894</b>	<b>52.849</b>	<b>51.394</b>	<b>54.998</b>	<b>54.165</b>	<b>54.219</b>	<b>54.720</b>
<b>Resultaat</b>	<b>2.244</b>	<b>-0</b>	<b>181</b>	<b>62</b>	<b>145</b>	<b>545</b>	<b>377</b>
<b>Resultaatbestemming</b>	2.244						
Bestemmingsreserve	1.332						
Bestemmingsfonds	912						
<b>Totale mutatie Reserves en fondsen</b>	<b>2.244</b>						
<b>Kernratio's</b>							
Kostenpercentage Eigen fondsenwerving	14,5%	13,2%	12,5%	12,2%	12,0%	11,9%	12,1%
Bestedingspercentage (t.o.v. de baten)	85,4%	89,4%	89,1%	90,1%	89,7%	89,0%	89,3%
Beheerskosten als % totale lasten	2,4%	2,2%	2,2%	2,0%	2,1%	2,1%	2,1%
Gemiddeld aantal personeelsleden, gemeten in FTE	84,3	77,5	87,2	86,1	86,1	86,1	86,1

\*) Op deze meerjarenbegroting is geen accountantscontrole toegepast. Deze begroting is goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

## 3. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant



### Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en de raad van toezicht van Stichting Plan Nederland

#### Verklaring over de jaarrekening 2016/2017

##### Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Plan Nederland op 30 juni 2017 en van het resultaat voor het jaar geëindigd op 30 juni 2017 in overeenstemming met Richtlijn 650, Fondsenwervende instellingen, van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ650).

##### Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016/2017 van Stichting Plan Nederland te Amsterdam ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 30 juni 2017;
- de staat van baten en lasten over het jaar geëindigd op 30 juni 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ650.

##### De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

##### Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Plan Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

9QK5PXNCNSQR-685147496-17

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357,  
1006 BJ Amsterdam  
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, [www.pwc.nl](http://www.pwc.nl)

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226358), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op [www.pwc.nl](http://www.pwc.nl) treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.





---

### ***Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie***

---

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ650 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ650.

---

### ***Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole***

---

#### ***Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening***

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ650; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.



### ***Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening***

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 15 februari 2018  
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. J.L. Sebel RA





---

### ***Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016/2017 van Stichting Plan Nederland***

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

#### ***De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening***

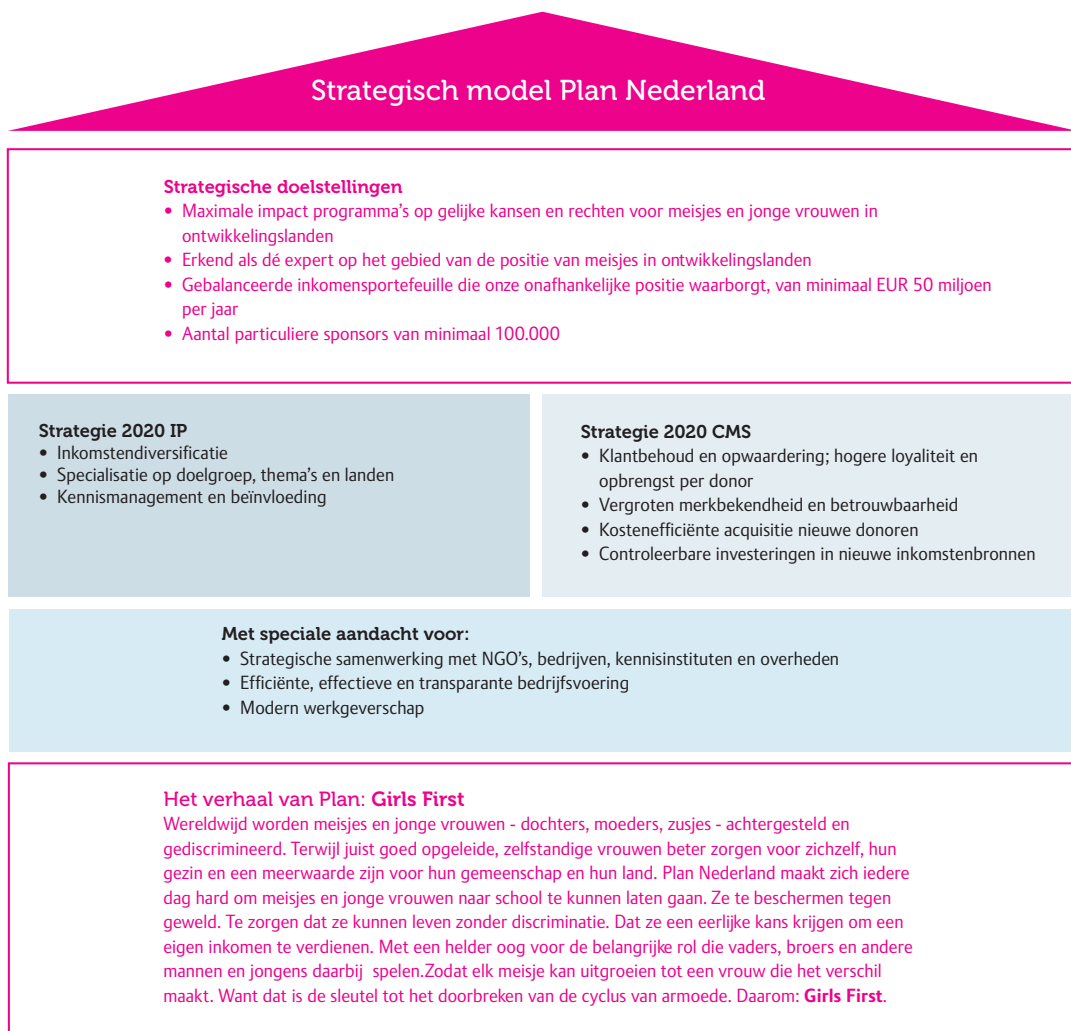
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

## 4. Toekomst informatie

In FY18 blijven we onveranderd inzetten op de gemaakte strategische keuzes. De lessen en nieuwe inzichten zullen daarbij richting geven aan het scherper en gericht uitvoeren van deze keuzes. Uitgangspunt voor ons strategisch model kan als volgt gevisualiseerd worden.



De financiële weerslag van de meerjarendoelen, visie en missie van Plan Nederland (zoals deze voor de afdelingen en staf in het meerjarenbedrijfsplan is vastgelegd) zijn weergegeven in de meerjarenbegroting van Plan Nederland. Kernaspect hiervan is het sluiten van partnerschappen met individuele sponsors, corporate partners en institutionele donoren, innovatie van het aanbod, en strategische samenwerking en allianties. Tot slot is het aanpassingsproces van de organisatie aan de veranderende digitale omgeving een van de speerpunten. In de meerjarencijfers zijn tevens nog te realiseren nieuwe subsidies verwerkt. Plan Nederland hanteert bij de budgettering een bandbreedte tussen de 8% tot 15% als kostenpercentage eigen fondsenwerving, 3% tot 5% beheer- en administratiekosten als percentage van de totale lasten en 80% als bestedingspercentage. De organisatie hanteert de budgetteringsnorm van 9% tot 10% algemene kostenvergoeding ten aanzien van de alliantiesubsidies van de overheid waarvan Plan penvoerder is. Hiervan is 2 tot 3% alliantiesubsidievergoeding. Bij EU-subsidies en overige subsidies van het ministerie van Buitenlandse Zaken geldt een percentage van 7%.

Plan International is in FY08 overgegaan van US dollar naar euro als functionele valuta in het veld. Plan Nederland heeft haar commitments t.a.v. projecten met Plan International die in US dollar liepen in het verslagjaar omgezet naar verplichtingen waardoor het valutarisico voor Plan Nederland is verdwenen.

### Investeren in vertrouwen, omzet en gedrag

Wij zullen investeren in vertrouwen door onze bekendheid te vergroten, de resultaten uit het veld laten zien en communiceren, investeren in omzet door onze successen te maximaliseren, in dialoog te gaan met de klant (waaronder verhalen van sponsors), te focussen op servicepakketten en te investeren in gedrag door commitment van alle Plan-medewerkers te bewerkstelligen.

### Eigen fondsenwerving

Verwacht wordt dat het natuurlijke verloop van de kindsponsors tot lagere baten leidt. Omdat de inkomsten uit nalatenschappen lastig te voorspellen zijn, worden deze conservatief ingeschat. De giften en schenkingen zullen vanaf verslagjaar FY17 stijgen via alternatieve wijzen van fondsenwerving (onder andere crowdfunding en nieuwe producten). Het aandeel kindsponsoring daalt naar 22% in verslagjaar 2021/2022.

### Acties van derden

Het aandeel in acties van derden betreft de Postcode Loterij. Voor de komende jaren verwacht Plan Nederland een aandeel van € 3,2 miljoen in de baten. Tevens zullen er jaarlijks extra projectaanvragen worden ingediend bij de Postcode Loterij.

### Subsidies van overheden

In de meerjarenbegroting zijn de opvolgers van MFSII, de strategische partnerschappen en de allianties Yes I Do en Down to Zero opgenomen. Met de huidige subsidieportfolio zijn de baten stabiel en relatief zeker tot en met 2020. Daarnaast wordt ingezet op een groeiende bijdrage uit EU- en overige subsidies, waaronder Noodhulp (DRM).

### Doelstellingsbestedingen

In het lopende verslagjaar is de besteding van internationale subsidies in het veld achtergebleven op grote bestedingen als gevolg van vertraging van de ontwikkelingsfase van met name de alliantieprogramma's. Reden hiervoor is dat de implementatie van lobby en advocacyactiviteiten relatief nieuw is voor onze partners in het veld. Inmiddels zijn de bestedingen op gang gekomen hetgeen verklaard dat voor komende jaren een stijging in doelbestedingen wordt verondersteld.

Beleid bij Plan Nederland is om ontvangen inkomsten zo snel mogelijk overeenkomstig de doelstelling te besteden, de (tijdelijke) fondsen en reserves zo laag mogelijk te houden en om geen vrije reserves aan te houden.

### Kostenontwikkeling

Voor de komende jaren is een normale kostenontwikkeling voorzien, rekening houdend met de noodzakelijke capaciteit en inflatie. Als percentage van de baten zal het kostenpercentage eigen fondsenwerving zich de komende jaren bewegen rond de 12% en 13%. Dit is nog steeds ruim onder de norm van het CBF, die een normpercentage van 25% hanteert. De beheer- en administratiekosten zijn de komende jaren begroot tussen de 2,1% en 2,2 %.